

UNIVERSITETET I OSLO

DET JURIDISKE FAKULTET

KRIM2918
Etnografisk kriminologi

Institutt for kriminologi og rettssosiologi

Postboks 6706 St.Olavs plass
0130 Oslo

Telefon: 22 85 01 42

Telefaks: 22 85 02 52

E-post: krim-info@jus.uio.no

Nettadresse: www.jus.uio.no/ikrs

Hjemmeoppgave vår 2011:
28. april kl. 14:00 til 3. mai kl. 14:00

Hjemmeoppgaven leveres innen 3. mai 2011 kl 1400. Oppgaven leveres i to eksemplarer til
Infosenteret ved Juridisk Fakultet, 2 etg i [Domus Academica \(Urbygningen\)](#).*

Feltarbeid i politiet

Alle delspørsmål skal besvares, men legg mest vekt på spørsmål 2.

Vedlagt finner du et utdrag fra Liv Finstads feltdagbok fra hennes studie av politiets arbeidsmetoder.

1. Ut fra det som her er opplyst, hvordan vil du karakterisere Liv Finstads rolle som forsker: Er hun deltakende eller ikke-deltakende observatør? Er hun åpen eller skjult observatør?
2. Bruk dette utdraget til å reflektere over ulike utfordringer og problemer en forsker kan bli stilt overfor under et feltarbeid i politiet. Legg særlig vekt på spørsmål knyttet til forskerroller og til håndtering av relasjoner.
3. Pek på problemer og kvaliteter ved selve feltnotatet i lys av hva en forsker kan gjøre for å få så gode observasjoner og notater som mulig.

Natt til fredag, kl. 2300-0645

Patruljebilen cruiser forbi drabantbyens sentrum, vi ser at en sliten bil forlater restauranten ved senteret og kjører fort oppover. Patruljebilen etter, bilen foran kjører svært fort, men politibilen er raskere enn en gammel, gul Lada som stanser etter noen glimt med blålyset. Bilen inneholder en mann, en kvinne, en unge og – det viser seg senere – også en katt, og klokka er nesten 4 om natta.

Sjåføren kommer ut etter at den ene politimannen, Per, har åpnet bildøra på Ladaen, sjåføren er ustø og veivete. Jeg sitter igjen i politibilen sammen med den andre politimannen, Anders. Vi kommenterer at dette virker som en opplagt promillekjøring. Her blir det blåsing i alkometeret og full kontroll. Anders går også ut av bilen. I begynnelsen sitter jeg i bilen, men ruller ned vinduet slik at jeg hører hva som blir sagt. Anders tar seg av kvinnen, Per av bilføreren. Per sa til meg da han gikk ut av bilen: ”Du har kontroll med kølla?” Langkølla ligger på gulvet i baksetet der jeg sitter, og jeg legger den litt lenger unna rekkevidde – bilføreren skal nemlig tas inn i baksetet for promillekontroll. Bilføreren virker desorientert og engstelig, men alkometeret slår ikke ut verken på rødt eller gult. Han benekter å ha tatt piller. Per ser på armene etter stikkmerker, det er ingenting å se. Begge politibetjentene er korrekte og høflige, men kvinnen er aggressiv. Hun skjeller dem ut: ”Skal folk ikke få lov til å gå på pub heller, nå da!” Hun ytrer lite flatterende karakteristikker av de to i uniform. Guttungen overværer det hele, det viser seg at han

fyller 9 år nettopp i dag. Han er opptatt av politibilen, lurer på hvordan blålyset virker. Moren sier mens guttungen hører det: "Norske politifolk er jævlige, det er ikke som i Amerika, der hadde du fått sittet i bilen og sett. Her henger dem folk!" Anders forsøker å korrigere bildet: "Det moren din sier nå er ikke sant". Men moren blir enda mer provosert. Anders har, med hjelp av den bærbare radioen, tatt kontakt med Operasjonssentralen for å sjekke bil, fører og passasjer. Jeg kan overhøre samtalen på politiradioen i bilen. Det viser seg at de er sjekket før, dagen i forveien. Da hadde guttungen sittet halvannen time i bilen mens moren var inne på pub og drakk øl. "Synes du det er i orden at gutten din er oppe så seint?" spør Per. Kvinnen freser svaret: "Er det forbudt å være sammen med ungen sin og, nå, da, vis meg den loven hvor det står at det er forbudt!" Guttungen er trøtt og står og glipper med øya, Anders spør om han ofte er oppe om natta, og det er han. "Hvordan er det for deg å være oppe så seint?" spør Anders. Moren sier til gutten: "Ikke si mer, alt du sier til politiet bruker de mot deg!" og svarer på vegne av sønnen sin: "Han er født og oppvokst med det". Det sier hun sikkert for å berolige politiet, men det virker stikk motsatt. Per spør moren: "Hvorfor har du ikke barnevakt til ham mens du er ute?" Hun svarer at hun vil være sammen med sønnen sin. Jeg går ut av bilen for å følge bedre med. Kvinnen ser sint på meg også, spør: "Er du fra barnevernet?" Jeg svarer "nei" uten å gi ytterligere begrunnelser. Jeg ser ingen hensikt i å fortelle at jeg er forsker. Når jeg ikke er fra barnevernet, tar hun meg trolig for å være sivilsnut.

Etter en stund setter jeg meg inn i bilen igjen. Jeg er mindre til bry for alle parter hvis jeg holer meg i bakgrunnen, og dessuten kan jeg notere litt på en diskret papirlapp. Mens bil og personer sjekkes med Operasjonssentralen, står politibetjentene på god avstand slik at de impliserte ikke kan høre, men jeg hører fremdeles via politiradioen i bilen. Kvinnen er tidligere registrert for noen narkotikasaker, men har ingen uoppgjort sak nå. Mannen hun er sammen med er ikke registrert av politiet. Mens Andes kommuniserer med Operasjonssentralen, undersøker Per bilen. Gutten sier hjelpsomt til ham: "Det er ikke noe narkotika der". "Han har nok opplevd litt av hvert", kommenterer Per for meg etterpå når oppdraget er avsluttet.

Saken ender med at politiet skriver rapport til barnevernet. I løpet av de tre kvarterene saken tok, har kvinnen i tillegg til å bli varslet om at barnevernet får melding, også fått moralpreken med på veien – på en høflig måte, og stort sett stilt som spørsmål. Vi snakker om hendelsen i bilen. Per sier: "Slike kvinnfolk som henne provoserer meg, det skulle ikke kostet meg mye å tatt henne med inn for bøtelegging". Men han unnlot å gjøre det, sier han, fordi guttungen var med – hadde hun vært alene, ville det blitt sentralarresten neste. "Hvordan synes du vi taklet denne saken?" Anders stiller spørsmålet til meg. Jeg svarer med å fortelle om min reaksjon: At det var en trist hendelse. Jeg tenker på hvilket inntrykk gutten må få av moren sin, politiet, livet – når han klokka 4 om natta havner i politikontroll med blålys og må fortelle at det ikke er narkotika i bilen. Jeg får samtidig en sterk følelse av at moren vil slåss som en løvinne for å beholde ham, og at hun er sint fordi hun er redd. Begge politibetjentene er enige i at det var en trist hendelse, dessverre skjer det altfor ofte.

Ellers skjedde det ikke så mye i natt, patruljebilen har stort sett cruiset omkring, vi har sjekket noen biler og gamle kjenninger av politiet. Det er stille på radioen, det er stille i hele byen. Klokka er nesten halv seks, det lysner. Plutselig stanser Per bilen i en stille villavei, skur av motoren, ruller ned vinduene, den kalde og klare vårlufta gjør oss alle tre litt mer våkne: "Hør på fuglesangen, dere. Nå skulle vi vært på tur i skogen!" Både Anders og jeg er enige. En drøy time etterpå kjører vi inn på stasjonen, nattskiftet er over.

(Feltnotat skrevet samme morgen fra klokken 0715).

Besvarelsen skal være på maks 2400 ord. 2400 ord tilsvarer om lag 6 sider med de fleste moderne skrifttyper, font 12 og linjeavstand 1 ½. Forside, litteraturliste og evt. innholdsfortegnelse kommer i tillegg.

Alle hjelpemidler er tillatt ved besvarelse av oppgaven. Regler for kildehenvisning er avgjørende for om anvendelsen av hjelpemidlene er lovlig.

Eksamen besvares anonymt med kandidatnummer. Kandidatnummeret ditt finner du i Studentweb.

**Dersom noen sender oppgaven per post skal beskjed om dette sendes per e-post til krim-info@jus.uio.no, og forsendelsen skal stemples av postfunksjonær innen tidsfristens utløp.*

Adressen er:

Institutt for kriminologi og rettssosiologi,
Postboks 6706 St.Olavs Plass, 0130 Oslo
v/ studiekonsulent